

خطبہ عکین

الحمد لله الذي جعل في زمان مسعود وادان محمود حسبكم جبا مستطاب
سعدى القاب خداوند نعمت اهل حضرت امين الحرم نصير الملة والة بين
معين لعباده المؤمنين ملك اشهر الامير الوله سعيد الملك دى انيريل
سراج محمد امير حسن خان صاحب خان بها ورحمتنا زنگ كسى
آلى اى ايف سى يوزار مشاهد مشوره مقدمه حضرات ائمه طاهرين
صلوات الله وسلامه عليهم اجمعين والى رياست عاليه محمود آباد وكنود
دام اقبالهم العالى

بتصحیح تمام و تنقیح مالا کلام عالیجناب ملى آداب عمدة العلماء الاعلام
وزبدة الفضلاء العظام مولانا و مقننه انا المولى ميرزا رضا عليهما قبله
بجهد العصور الزمان دامت برکاتهم و زادت افاد اتم
چسن استقام قل الانام محمد مرزا کاتب اين خطبه بتاريخ هجدهم
شهر ذى الحجة الاحرام سنة اربع مائة و عشرين يوم الغدير است

طبع شد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
 اَبَدًا

درین زمان سرت وسعادت توان وادان فرحت و برکت اقراران

باسلوب مرغوب عنوان محبوب تبارخ تجدیم یوم غدیراه دیگجی کرامت اسلام

طبع سیر
 بکمال افتخار حقیرانامه محمدی
 ز اعفای الله عزوجل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نخست آید که در سالار دنیا این نام خدا جهان آفرین

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَّمَ قُرْآنَكَ وَوَدَّ فِي تَفْسِيرِهِ

تا پیش سر آمدی	بیکتا می خود گرفته علم	تضرع بود خاصه آن	به خیر نزدیک از جمله دین
و جل فی سلطانه	و عظم فی دکانه	و احاط بکائنات علیا	و قهر جمیع الخلق بقدر
جلیل است در علم و در اخلاق	علیم است در حق و در کائنات	بدون نیست چیز زوایا	زبون جمله خلق از تو ایما
حجید المرز	عقود الابزاک	بادی السموات	و کمال المدحوات
حجید که زان شب بچکا	حجید که سرگزنگر و تبا	فرزنده آسمانها پاک	همان گستراننده طغیا
و جبار السموات	قدوس سلواک	رب الملائکة	و السدق
سموات مجبور زان	چو گویند غلط بچکان	الهی که قدوس روح او	خدا کما شایق روح او
منقذ من السک	جبار من بر آه	منقول منک	من آه ناله
کس که آورده و در جو	عبد فضل است او	به آنا که باشند نزدیکتر	نهد بشیر سنستان و اوگر
یکل کل عین	و العیون لا تراه	کریم	حلیم و آنا

بناسد از دین چنان	نه برین چنان شود و عیان	کریم و حلیمت و پوزش	اگر دو جزای کند کار و بر
وسع کشته رحمت	و علی بن محمد	لا یحیل ان یقامه و لا یبادر ان یتحقق	استحقاق
رسیده بهر تپه رحمتش	بود بر عینت نعمتش	بود هر که ز مستحق عذاب	نه در انعامش بود زشتی
قد فهم السور و علم الضمیر	و کشف علی المکنونات	لا یتنبهت حلیه الخفیات	
بتحقیق باشد علیم و خیر	از اسرار و امارات انصیر	بود از پوزش و زوش عیان	اگر دو بر دشتی هر زمان
لله الحاکمه بکائناته	و العلیه کائناته	و القدره کائناته	و علی کل شیء
هر چیز و آتش سمیع و بصیر			محیط است غایتی بی تیر
لا یحیل	و هو مشیت الله	حین کائناته	
نماند با هیچ شی در نظام	که مخلوق او نماند بی نام	کرین بیشتر هیچ نمی نبود	از دیانت هر که بینی خود
د آموخت و آموخت	بلا اله الا هو	الغزیر	الحکیم
بود دائم و قائم عدل	نباشد بجز او خدا و دگر	عزیز و حکیمت رب عفو	و گرفت معبود حق جز او
جَلَّ عَنِ انْ تَدْرِكُهُ الْاَنْظَارُ وَهُوَ مُدْرِكُ الْاَبْصَارِ وَهُوَ الْلطِيفُ الْخَبِيرُ			
نرفته ز اوراک و انظارا	او ز نیست پرتو ابعثا	او صاحب لطف رب بصیر	هر چیز و از سر است بصیر
لا یحیل احد و صفه عن معاینه	و لا یحیل احد کیف	و لا یحیل احد عیون	و لا یحیل احد عیون
یکل رسد وصف یسار	نه کینان پنهان پیدار	اگر آن صفها که بروردگار	ستوده بان بین اشکار
و اشهد بان الله الذی ملا الله قد ساء			
توان یافت در آن و بها	جز آن وصف دیگر نباشد	گوئی و هم است رب چنان	که پرگشته از با او جهان
و الذی یحیی الابد و المورده و الذی ینفذ امره بلا مشیور			

خدا آفرید چون دچرا	که نورش ابد را گرفت فرا	که زانچه خواهد شد آفران	نخواهد شیری در جگر آن
و لا معیة لشیء فی السماوات و لا الارض فی تدبیر صور ما ابدا	عَلَىٰ عِیْنِ مِثَالِ		
نه محتاج هم کار تقدیر او	نباشد تفاوت بتدبیر او	نمود آنچه ابد را آن در الجمل	بنمودش نمود و نه نمودش مثال
و خلق ما خلق بلا معونة من احد و لا تکلف و لا احتیال			
و خلقه که فرمود الهی	نه نیاز ز کس است و نه	نه آن فریش برودند گران	نه در کار بد چیدند در آن
انشاءها فكانت برها فبانت فهو الله لا اله الا هو المنیر الصمد			هو الله المنیر الصمد
همان خطی بود چون از او	پدید آمدند که او کرد را	جز او صفایت با خطا	که زیاده و کمیت منتهی نام
و العکل الذی لا یجیز و الا کرم الذی یجمع الیه الاموال			
	بود عادل از ارم لا یجوز	که باشد او با بگشت بود	
و اشهد انه الذی تو اصبح کل شیء لقدرته و خضع کل شیء لجلالته			
شهادت هم آنکه بر این همه	چنان کرد که هر کس کند	تو خضع خشتیت بر قدرش	همه خضع اند از بختش
	ملائک الملائک	و مقلد الملائک	
	بود ملاک ملکادات او	ملکهای که از صناعات او	
مسیح التمس کل شیء لا یجیز یلوی الیل علی النہا و یلوی النہا علی الیل			
مسخر بگش همه و آفتاب	بدان که فرمود و در ستار	شب در را حکم آن بدینا	کنده گاه کو تا گاهی دواز
فاصبر کل صبار عنید و مهلك کل شیطان یرید لکم کرم جمع صد و لا			
نکست است بر سر تنگ از او	تبه حال بر او بود و سر از او	نه بچشم او کس میسر از او	که ضدش بود و یام او از او
احد صمد	لعل یلید و لعل یولد	و لعل یکنی	لحق احد

الاملاک

چنین ہی کر دیا کہ تیرے | ہمن کے رسول بشیر نذیر | بات رسان پنجہ از رب | نہاد بہر تبلیغ نازل تو

وَأَن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ

کہا میں حکم را اگر نہ ساز دیا | نیاوردہ ہوا رسالت بجا | بندیش از کس کہ دارد دیکھا | خدایت ز غم کسان در نہا

مَعَاشِرَ النَّاسِ مَا قَلَّكَ فِي بَيْتِهِ مِمَّا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَأَمَّا بَيْنَكَ وَمِثْلَ بَعْضِ هَذِهِ الْأَشْيَاءِ

بدانید ای معشر سلیمان | ہمن پنجہ فرمودہ حق بین | گنشم مقصود تبلیغ آن | گنم باعث آید را ہم بیان

أَنَّ جِبْرِئِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ هَبَطَ إِلَيَّ مَرَّاتٍ تَلَا كَيْفَ أَمْرُنِي مِنْ عِنْدِ رَبِّي

بہانید کہ ز درج جبریل | باید نہد نوبت بر من جبریل | بہر بار فرمان بردرد گما | بدیگونہ بر من نمود آتشکا

أَنَّ أَهْلَ قَوْمٍ فِي هَذِهِ الْأَشْيَاءِ قَاعِلِمُ كُلِّ أَبْيَضٍ وَأَسْوَدٍ أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ

کہ ای قوم من در میان شما | باستم بدینان حکم خدا | ابراست چہ از من چون گوئید | تاہم خلیفہ وصی و امام

أَخِي وَوَصِيِّي وَخَلِيفَتِي وَالْإِمَامُ مِنْ بَيْتِي الَّذِي يَحْكُمُ فِي حَقِّ مَا رَزَا مِنْ حَقِّ

علی کہ ہست او برادر | پس از من شمارا بود شما | کہ داہم من او را بنشین | کہ بار تو بہر کوز پیش

الْأَلَاءِ لَا يَمُنُّ بَعْدِي وَهُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ اللَّهِ وَرَسُولُهُ

گو کہ نہد پس از من نبی | اگر پنجہ باید بود با علی | شمارست او رہبر مقتدا | ز بعد خدا در رسول خدا

وَقَدْ أُنْزِلَ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ كَيْفَ أَمْرُنِي مِنْ عِنْدِ رَبِّي

کہ در شان او گفتہ حق کتابا | چنین کہ دہا بل مت خطبا | کہ نیت جز او نباشد دیگر | کہ باشد ولی شما خیر

وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

ہمین در خدا در سوختہ | و ان صاحبان یقین را | کہ ہر خدا در رکوع عطا | نہانید ایسا بل زکوۃ

وَعَلَىٰ الرُّسُلِ الْإِقَامُ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَهُوَ كَيْفَ أَمْرُنِي مِنْ عِنْدِ رَبِّي

و علیٰ الرسل ایقام | الصلوات و الزکوۃ | و ہو کہ یرید اللہ | و علیٰ کل حال ساجد ہست

علی در کعبه صلوات بر او عطا	نموده است بر خدا خدا	گفتم بحسب میل من بک صلا	که خواهم از این امر بگویم صلا
عزیزترین خلق است	ایکبریا ایها الناس لیعلی نقله المتقین و اکثر المذاقیة اذ غاب		
از از و کمن علم دارم بر من	که بر قول من صانع بایستد	کم اند و منافق بود بیشتر	و غایبشید و غصب کنید و
	و ختل المستهزئین بالاسلام		
تا ملاحظه از اسلام بیا	برای عا و ادون دیگران	که بر قول ایشان اعتماد	بوزن زدن از اعتماد و انقباض
الذین و صدقهم الله فی کتابة یا هو یقولون بالسنه هو الیس فی قلوبهم			
که احوال ایشان بگویم	خبر میداد در کتاب کرم	که آنرا که دادند و روز با	چیز که در دل دارند از آن
و یحسبونه هینا و هو عند الله عظیم و اکثر اذ اهو لی حتی سمعوا اذنا			
شمارند نزد خود این بیوه	بسی سهل و آسان نزد خدا	بود آن گناهی بغایت	که دانند وقت سگافا
رسانند ازین بمن شمار	نه یکبار که بشمرم چند بار	بجای رسانند از شک کا	که کردند با هم ازون شکا
	و عموالی کذا لک لکثرة ما لا متبایا		
نمودند در حق من این گنا	که من میکنم گفته دیگران	سبب که این بهر هم من	شبه بود که بود چون پیر
	و اذ اباه علیه حتی انزل الله عز وجل ذلک		
مرا هم با و بود و هر تمام	که بحکم حق برسد تمام	با و بیشتر میدهم کلام	از انهم از حق مکر و دلم
که یعنی بفرمان او میروم	بمن آنچه گوید همان میکنم	ز بس یافت این گفتگو بهتر	فرستاد آیت خداوند گنا
	و منهم الذین یؤذون النبی یهولون هو اذ		
که هستند چند زایل حد	که ایشان نبی را ازین بد	و از این نهانند او را و	بگویند از او و غم این شر
	فیل اذن خیرکم		

و یحسبونه

	گوای پیغمبران مودیان	کهستم اذن من آن کسان	
اذن بودن من بر شما	بود خیر سر و سر شما	که یعنی بود خاتم علی	بجای علم ختم و جلی
بیا موزم او را از احکام من	بمن آنچه آموخت جان آفرین	شما که گیرید از وی فرا	بیا بید خوبی بهر دوسرا
وَلَوْ شِئْتُمْ لَأَنزَلْنَاهُمْ سُلُكًا وَجَعَلْنَاهُمْ قُلُوبًا كَافَّةً			
اگر خواهم افشا آن مودیان	بر من نام یک یک کنون بران	و اگر خواهم ایستوانان کنم	بیان بهر دور و نشان کنم
وَأَن أَذِلَّ عَلَيْهِمْ وَلَدَلْتُ وَلَكِنِّي وَاللَّهِ فِي أُمُورِهِمْ قَدْ تَكْرَمْتُ			
اگر اگر اندوخته کنم بگیمان	انما را دلالت با نمودیان	ولیکن بر من قد کجیمان	که اگر ارام بیدارم از آنان
وَكُلٌّ ذَٰلِكَ كَإِتْرَافِهِ بِاللَّهِ صِرَافٍ وَلَا أَن يُبْلَغَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْهِ			
هر حال را نگردد وزن	جهان از من نه فزون	که تمام ببلوغ آن عجب	که فرمود و در حق بود براب
لَقَدْ كَلَّمَكَ الْإِسْلَامُ أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ قُلْ إِنِّي أَتَقَوَّلُ بِالْجَبَلِ			
گفت این پس بدان	که فرموده حلق ارض	بنان از کمال کرم	که ای عجب سل بسو اعم
است رسا انجوب و دو	برای علی بر تو نازل نمود	بهاری بجا گویند این کرم	نیارده بهر سالست بجا
وَاللَّهُ يَعْصِيكَ مِنَ النَّاسِ كَمَا يَعْصِيكَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ			
چنانچه ازین بجانان ترا	که رب تو باشد بگیمان ترا	بدانند ای محشر مسلمین	که پروردگار جان آفرین
إِنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَ لَكُمُ وَلِيًّا وَإِنَّمَا مِمَّا مَفْرُضًا طَاعَتُهُ			
پس من برین فرستادم	علی را نموده امیر و امام	بر این بین طاعتش انکار	نمودست فرض از کرم و کار
عَلَى الْمُتَكِبِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَعَلَى التَّابِعِينَ أَحْسَاوُ عَلَى التَّائِبِينَ وَالْحَاضِرِ الْأَشْيَافِ			
وَالْهَرَمِ وَالْحَرَمِ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ الْكَبِيرِ وَعَلَى الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ عَلَى كُلِّ صَوْدٍ			

چهار اهل هجرت چه بر ناصر	چهار برانکه او چه بر تابان	بهر غایت حاضر از این	بر ایام و اعقاب و دین
چهار خواجگان چه بر بندگان	چهار اهل عالم چه بر دکان	بهر ایض زانو و از عباد	بهر کس حق را کند انقیاد
مَا ضَرَّ حُكْمَ بَجَائِرِ قَوْمٍ لَا يَأْتِيهِمْ مَلَكُوتُ اللَّهِ مِنْ خَلْقٍ عَرُوفٍ وَمِنْ صَدَقَاتِهِ			
فَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ وَلِيَنْتَبِغَ مِنْكُمْ أَطَاعَ لَهُ			
روان کرده و روان بر مهر	بر آنکه کلمه بر سر مهر	بود نافه امرین همت چنان	که بر موی بدن حکم جان
شود مورد لعنت کردگار	کسی که خلافش کند خیار	بر آن بنده حجت فرستد	که تبعیت او ببارد بجای
که آنکه صدقین ضامن	اطاعت نماید بصدق و یقین	بجستجو بروردگار علیم	بیا سرزد او را بطرف غیم
مَحَاسِنُ النَّاسِ إِنَّهُ آخِرُ مَقَامٍ أَقْوَمُ مِنْ هَذَا الشَّيْءِ فَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنقَادُ			
بیا بنده ای همه سبیلین	که هست بن ستاد که ازین	که استاد و امین کلام آله	در اینجا و گیر شمار آگاه
لَا مَرِيئَكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ هُوَ وَلِيُّكُمْ وَهُوَ اللَّهُ تَعَالَى وَهُوَ رَسُولُكُمْ وَهُوَ مُحَمَّدٌ			
وَلِيَّكُمْ الْقَائِمُ الْخَاطِطُ لَكُمْ			
کنون حکم حق را زمین نشیند	اطاعت کنید بان بگریز	بود اول ولی بکار شما	خدا ای شما کردگار شما
وزان پس که است بجاوست	که استاد و با قوم گفتگو	بود صاحب اختیار همه	که باید از نظم کار همه
فَتَسْمِعُ نَجْمِي عَمَلِي وَبِئْسَ عَوَامًا مَكْرُمًا يَا أَلَلَّهِ رَبِّكُمْ			
پس ازین سخن صد و یقین	علی باشد ای همه سبیلین	امام شمار بنمای شما	بفران حکم خداست شما
تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ وَبِئْسَ عَوَامًا مَكْرُمًا يَا أَلَلَّهِ رَبِّكُمْ			
پس از دی حکم خداست	امامت ز دین من بود	که باشد ازیت پاک	مر آجاشین شمار اولی
إِلَى يَوْمٍ تَلْقَوْنَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَرَسُولَهُ لَا خَلَالَ الْأَمَّا حَلَّهُ اللَّهُ			

براست شوند از بی هم نام	از امر و زاری و زحمت و قیام	حلالی بماند بعالی جان	که کرده حلالش خدا جان
و لا حرام الا ما حرم الله عز وجل الحلال الحرام وانا افضیت بما علمت و دئی			
من کما به وحلاله و حرامه الیه			
حرامی بخوانکه که او حرام	من را از قرآن بخوان	اگر تو بوی آبی نه	رساند ما بوی حکم خدا
معاشیر الناس ما من علی الا وقد احصاه الله فی و کمال علمت نقد			
فی امام المنقیر و ما من علی الا وقد علمت علیا			
بدانید ای معشر سلیمان	که پروردگار جهان آفرین	بمن آنچه آموخته از کرم	علی را حکم دی آموختم
بدانید این قوم بنی	خاندوت از علم من چنین	مگر آنکه ابن عمم مرتضی	بتحقیق آنرا گرفته فرا
وهو الامام المبین الذی کرم الله فی سقائیر معاشیر الناس تضلوا و اعدا کفر			
منه و لا تستنکفوا من و لا یتبه فهو الذی یهدی الی الحق			
و گرا بود آن امام حسین	که گفته یاسین جهان آفرین	پیچید و ایما الناس	اگر یزید بهائید هرگز از او
ز سلایش سر کشی یزید	مور زیادت از اندامید عار	که او انکس است اعباد خدا	که باشد شمار بحق رتبا
و یعمل به و یز هو الباطل و یحکم			
نماید حق او عمل بلبان	ز باطل کند پاک کاس جهان	شمار از او باز دارم من	بود حکم او بر حق و بر یقین
و لا تأخذ فی الله لومة لایم ثرواته اقل من امن بالله و رسوله			
از در و در امر خدا جهان	علی هیچ باک از لایم کرا	نخست آنکه واحد او	بیاورد ایمان بد علی
والذ قد رسل الله صلی الله علیه و آله فی نفسه و الذ کا مع رسول الله صلی الله علیه و آله			
شب هجرت از غایت نه	خدا که در جان بر رسوخدا	علی کس است ای عباد خدا	که بد بار رسوخدا نه

مَعَاذِ النَّاسِ يَا اللَّهُ تَعَالَى هَذِهِ الْفَضِيلَةُ مِنْكُمْ عَلَى وَاحِدَاتِكُمْ إِلَى

باید ای معتمدان که بهر خداوند نیست شما تحت فرستادنی درو از فضل خدا که بر من

وَكَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْكِبَرُ مِنْهُ أَبَدُ الْأَبَدِينَ وَدَهْرُ الدَّاهِرِينَ عَلَى كُلِّ حَالٍ

بجز ذات او و او را درگاه خدای بود نباشد و گرا زمین هر باد و باران و جلالت بخت و جاد و کمال

مَعَاذِ النَّاسِ فَصَلُّوا عَلَيْهِ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدَ مَنْ دَخَلَ وَأَنْتُمْ

ازین اگر این سخن شنوید علی را علو و فضل سید که او را احد آنهاست نمود است فضل هر مرد

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَبِغِي الْحَقِّ وَلَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ مَعْشَرُ النَّاسِ مِنْ دَعْوَى هَذَا

باید باشد و شما را حق بر زمین و بقا شما بایکدین و بپایان بود هر کس این قول من کند

وَإِنْ كُنْتُمْ لَا تَفْقَهُوهُ إِلَّا أَنْ جِبْرِيلُ خَبَّرَنِي عَنْ اللَّهِ تَعَالَى بِذَلِكَ

و چون شما نمی فهمید که این خبر را جبرئیل خبر من از خدا تعالی باینکه

وَأَنْتُمْ اللَّهُ أَنْ تَحْكُمُوا لَهُ فَتَرَى قَدَمَ بَعْدَ تَبَوُّهِهَا

و شما را خدا که حکم کنید برای او پس خواهید دید که پادشاه را در پیش خود

إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ مِمَّا تَحْكُمُونَ مَعْشَرُ النَّاسِ لَا يَحْتَسِبُ

خدا را که از شما حکم می کند و شما را خدا که حساب می کند و شما را خدا که حساب می کند

وَأَنْتُمْ اللَّهُ أَنْ تَحْكُمُوا لَهُ فَتَرَى قَدَمَ بَعْدَ تَبَوُّهِهَا

و شما را خدا که حکم کنید برای او پس خواهید دید که پادشاه را در پیش خود

بعد از آن ان داد و کافر قیام	که کافر بود و شمشیر زور	زیر غرور شادی سول	که اسلام نشین قبول
معاشیر الناس انکبروا القرآن و اجمعوا یاتیه و انظروا الی عیة کما تیر و لا تدعوا متشاکیه			
تدیر نماید ای مردمان	بقرآن و معیاد یاتان	انظر بر دایره حکمت	انگر دید بر گردن مشابها
توالله کن یمین لکم و احره و کویض لکم نفسیر الاله فی انا اخذ بید			
	و مصعد الی و سائل کعصید		
بحق خدا علم متدیر	چه از اهل ملت چه برادر	انسان در آنگاه کس بیان	ز احکام قرآن تفسیر آن
جز این و نام اول حق پرست	که من باز و او گرفته بدست	بجسم خدا ینما عیم بدست	خیمه عیم همان زمین از چمن
من گشت مولا که همد اعلی مولا و کویض الی طالب و ویدی مولا که مولا و ویدی مولا که مولا			
که من هم کس که با شمع نمی	ویش به پیچیدن این	که هست این غم برادر	و هست و حکم خدا
نموالات و بر خود آموختن	بدانند از حکم حق بگمان	که این حکم روح الامین	دسانده این خدا جلیل
معاشیر الناس ان علیا و الطیبین من ولده هم النقل الا صعد			
بدانید بی شبه آنگه من	که این دو با کا اولاد	بجسم خداوند است بلند	ابر اهل نقل اصغر بودند
و القرآن هو النقل الکر فکل و کلمه منیه عن صاحب موافق کن یقین فاحیه برده الحاصل			
کتاب خدا نقل گیر بود	از هر یک خبر دیگری می	که باشند هر دو موافق بهم	بگردار یاران صادق هم
کردند این هر دو از هم جدا	بود تا سپهر زمین را بقا	بجمله رساندین این نشان	لبخوس که تر شد جهان
اصناء الله فی خلقه و حکما و کفی ارضیه الا و قد احدث لا و قد احدث لا و قد احدث لا			
ایمان او یند این طیبین	حکیمان و ناما بر دین	شود که اکنون کین	نمودم او حکم بروردگان
بگردید بدار یاران کین	رساندم گوش نشان این	پسوندید شمع از حق آنگه	که وضع نمودم راه را شمع

دی

اَلَا وَاِنَّ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ وَاَنَا قُلْتُ عَنِ اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا وَاِنَّهٗ لَيَسِّرُ الْمُؤْمِنِيْنَ حَيْثُ شَاءَ

هَذَا وَاجْعَلْ الْوَقْتُ الْمُؤْمِنِيْنَ بَعْدَ لَحْدِ

بدانید چیزی که گماندا	هم گفت گفتم برای شما	ازین شود اصغیر کبیر	که بر زمینان کس دلی امیر
نماند پس از من غیر از علی	که بر کس خلاست این	که خوانند بر و نهانش امیر	امیر است از حکم بر تقدیر

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ صَلَاتُ رَبِّكَ رَحْمَةً رَّحِمَهُ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ قَالَ مَعَاذُ اللّٰهِ

چو این بود از امیر گفت	بر دست باز و خیم کرد	نمودش اند نقد دین	که بر زانوش خود و پاخی
بدین بار اول که اورا نمود	پیر بلند و بخش نمود	چنین گفت آنکه سولت	بدانید ای معشر مسلمین

هَذَا عَلَيَّ نَحْيٍ وَوَصِيَّةٍ وَوَأَمْرٍ عَلَيَّ وَخَلِيفَةٍ عَلَيَّ اَمْتِهِ وَتَفْسِيرِ كِتَابِ اللّٰهِ

که هست این عمو زاده	برادر مرا جانشین	بود مخزن علم منان	فرزت از حد کمالات
خلیفه بود از پیر حلقم	بتفسیر قرآن و بر اتم	بخواند شمار ابراه برادر	نماید عمل بر رضای خدا

وَالْحَادِثِ لَعَلَّكُمْ وَالْمَوَالِي عَلَيَّ طَاعَتِهِ وَالْمُتَاعِنِ مَعْصِيَتِهِ خَلِيفَةُ اللّٰهِ

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ وَاَمِيرُ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَاَلَا فَاَمْرُ الْمُهَاجِرِ وَقَاتِلِ

کنند شک با دشمنان ام	بود یار فرمان بران ام	کنند از کینه نبی و از کار ام	رسو بخوار و خلیفه بود
بود او بر صحاب یا امیر	امام برایت کن و شکیر	بود قاتل و مکر نکشین	وگر قاطعین و گمرا قین
	بفرمان پروردگار چنان	بر آرد و دمار از تن کشان	

اقول وما يبذل القول لك يا مروي في الله وال من والا لا وعاد من عا دالا		
والع من الكركه واعضه من جند		
میکویم این حرف را	نشاید تبدل بحکم خدا	برادر پیش گفت از ما
آتی بکن با کسی دوستی	که آنکس کند دوستی با طایفه	عدد با این دشمنان را
	مغضب کن بر اهل ارمخت	که گیر و بخت بتم حق و
الله انما انزلت علی ان الامامة لعلی ولایت محمد بنیانی ذلک و فیما انما		
تو گفتی بمن ای آله غنی	امامت بود از ولایت علی	تا دم من بن حکم کردی
ما احدثت لبعاد من	دینهم و الله علیهم	بمختار صیدت الاسلام
باین حکم کردی اهل کمال	هم تمام نعمت بر اهل زمین	از ایشان شدی تا اکی شرا
فقلت ومن یستخیر غیر الاسلام درینا فلن یقبل منه		
بقرآن بفرموده آنکه چنین	که هر کس از ایشان را بگیرد	بخیرین اسلام دین دیگر
وهو الا خیر من غیر الاسلام		
بود او بر وز جرار و سیاه	از با کار و خاصه بجان	آتی ترا شد بنوشتن
انی قد بلغت معاشر الناس انما اکل الله عز وجل دینک		
که حکمت است رساند نام	علی را بر این نام و نام	بر ایند ای معشر مسلمین
	بامامت علی من	که این بر شما کرد و اهل کمال
بدانستن این هم نام	آنمودن اهل ایتدق نام	آنکس که عیدت قرآن را
من ولدت و من صلیب الی یوم القيمة		

که باشند آن سرور هم چون	استبذرا و اولاد من	بود این است ای پادشاه	از امر و زمار و خوشتر و قیام
وَالْعَمْرُ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَلَمَّا سَمِعَتْ طَلُوفُ			
شود عرض کن که و گاه	این پرو عطا بدگان	پس آن کنیزان حکم هر روز	تجاری در اعمال خود میکنند
وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ لَا يَخْفَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَكَأَنَّهُمْ يُنْظَرُونَ			
بود و زرخ آن سرکشان	بنود در آتش نان دردم	تضعیف یا عذاب الیم	نه همت و نه تافتد اگر کم
مَعَاشِرَ النَّاسِ هَذَا عَلَى نَصْرِكَ وَاحْكُم بِنِ			
بر اندان کنشما این	مراد نیز کرده نصرت کن	بود و زرخ کن که دست	فزون از همه حق اورا
وَأَقْرَبُكُمْ إِلَيَّ وَأَعَزُّكُمْ إِلَيَّ وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَأَنَا عَنْهُ رَاضِيَانِ			
بمن کنشما اقرب خویشتر	بود عزیزش از همه بیشتر	من کرد کار علیم کریم	بدانسان که باید از او کریم
مَا نَزَلَتْ بَيِّنَاتٌ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَمَا خَاطَبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بَيِّنَاتٍ			
که نود نزول بیتی از صفا	که داخل نبوده در آفتاب	نفر نبوده حق نبوده از خطا	اگر نبوده اول دوران بخت
وَكَاذِبُ كَذِبٍ مَلِكٍ فِي الْقُرْآنِ الْإِنْبِيَّ وَلَا شَهِدَ اللَّهُ بِالْحَقِّ هَلْ أَكَلْنَا إِلَّا سَلَامًا			
زایات روح از کمال علو	اگر دیده نازل بخت	شهادت نبوده حق بل	حق او خبر در حق این
وَلَا أَرَاهَا فِي سَعَاءٍ وَلَا مَلَحٍ بِهَا عَيْرُهُ مَعَاشِرَ النَّاسِ هُوَ صِدْقٌ مِنَ اللَّهِ			
جوازیت کن بخیر این	نه آن رخ باشد نیز	بدانیدای معشر سلیم	علی داد نصرت بدین
وَالْحَجَّادُ لِحُكْمِ رَسُولِ اللَّهِ وَهُوَ الْبَقِيَّةُ وَالْبَقِيَّةُ الْهَادِي الْمُهْدِي			
سپاس سوختن او قتال	نمودت بابت بر طاعت	بر اند قدش در حق	تقی و تقی با دو همداو
نَبِيِّكُمْ خَيْرٌ نَبِيٍّ وَوَصِيِّكُمْ خَيْرُ وَصِيٍّ وَبَنُوكُمْ خَيْرُ أَوْلَادٍ			

بنی شام اشرف انبیاء	و می شام افضل اوصیاء	پس از وی ایوب نیز آید	به از او صدیابند آید
مَعَاذِ النَّاسِ دُرَّتِیْهِ كُلِّ نَفْسٍ مِنْ صَلْبِهِ وَدُرَّتِیْهِ مِنْ صَلْبِ عَلَیْهِ			
بدانید ای معشر مسلمین	که دریت هر یک از مسلمین	از دلبوده دریت من	تحقیق باشد و صلب علی
مَعَاذِ النَّاسِ إِنَّ ابْنِ آدَمَ مِنْ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ			
بدانید آمل پوش خود	که بدین از طرک و شک و	بر کار و میل چندان فرو	که اخراج آدم از جنت نمود
فَلَا تَحْسَدُوا لَهُ فَيَحْطَ أَعْمَالُكُمْ ذُرِّيَّتُكُمْ			
مورید با او صد میگوید	که سازید اعمال خود را	از ایمان که گردید و	نماید لغزان در سببش
فَالْحَسَدُ يَمْشِي مَعَكُمْ مَهْطًا إِلَى الْكَرْخِ بَخِيلِيَّةٍ وَاحِدَةٍ وَهُوَ صَدَقَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ			
که آدم بن غرث فردش	که به صفت کرد که چنان	بان یک خطا و اشتباه	فرستاده گردید سوزین
فَلَكَيْفَ بَكُمْ وَمِنْكُمْ أَحَدٌ أَعَادَ اللَّهُ			
چگونه رسد بس شما را زین	که مستی از سازندگان	که باشد احد او را و	هم اندر شما بحد و بشمار
أَلَا إِنَّهُ لَا يَبْغِضُ عَلِيًّا إِلَّا شَيْئًا وَلَا يَكُونُ عَلِيًّا إِلَّا شَيْئًا وَلَا يَكُونُ بَدَلًا إِلَّا خَاصًّا			
نه آید که ای که بغض علی	نمود کسی جز عینه و	نه مرش بخیرتی را بد	نه کس غیر یونس با و ببرد
فِي عِلِّيٍّ وَاللَّهُ تَرَكْتُ سُلُوكَ الْعَصْرِ لِسَبْحِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْعَصْرِ الْخَيْرِ			
ضم بخیر من بجای قدیر	که و العصر آن مجید	نمودت نازل بنان	پس آن سوره را خواند از من
مَعَاذِ النَّاسِ قُلْ أَسْتَشْهَدُ بِاللَّهِ وَبِغَيْرِهِ			
بیت چنین گفت پس بانه	که ای حق را اگر نگو	که تبلیغ گشت نمودم تمام	را ندادم بسبب شما زو پیام
وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ لِلْبَيِّنَاتِ مَعَاذِ النَّاسِ لَقَوْلَ اللَّهِ هُوَ يَقَاتِرُ			

ناباشد بی راجع این بحکم	که بی برده بخش کند امکا	نمایند برتر از آن دود	بر آنسانکه بر سینه باید نمود
	و لا تموتوا الا و انتم مسلمون	معاشر الناس اصحاب	
رو زندگی را چنان بسیرید	که از عدم دران لمانید	از هر خود را معسر مردان	باید دید ایما به قلب لسان
	بِاللهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ		
بذات خدا و رسول خدا	بنوری که حق ازلی است	افزود آن در بار رسول	نمایند این حکم طوع قبول
	قَبْلِ أَنْ نُنْزِلَ فِيهِ مِنْكُمْ رُسُلًا	وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ غَافِلِينَ	
از آن پیش که آن روز و جلال	اگر داند از خود و تو و کمال	البعضا محشر بر روز جزا	بهشت شمار و بهشت شمار
	مَعَاشِرَ النَّاسِ الْفُورِ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي مَسَلِكٍ	لَهُ تَفَرُّقٌ عَلَى تَعْرِفِ النَّاسِ مِنْهُ	
بماند ای معسر مردان	که پیوسته نور خدا جهان	بذات من پس بذات	پس از نسل او آنکه باشد
	إِلَى الْقَائِمِ الْمُهْدِي الَّذِي يَأْخُذُ بِحَقِّ اللَّهِ وَبِكُلِّ حَقٍّ مَوْكِنًا		
رسد تا بهمه که قائم بود	بدانکه که او آشکارا شود	المرحق که رو کا جهان	و کبر حق ما را هم از ظلمات
	كَانَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ جَعَلْنَا حِجَّةً عَلَى الْقَصِيرِ وَكَانَ الْغَيْثُ وَالْجَانُّ وَالْمُنَادِي		
از آن روز که آن قاور و آن	نمود همان حجت روشن	بر آنانکه باشند که آه بین	عناده و حکما و خیانت گریز
	وَالْأَمِينِ وَالْعَالَمِينَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ مَعَاشِرَ النَّاسِ أَنْذِرُكُمْ		
گفته پیشگان شتم برودان	بود هر که دنیا را بل بران	بماند یاران کس آنکا	نما را بر سرانم از که و کار
	إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ قَدْ خَلَتْ مِنْ رِيسِلِ		
که بهستم رسول خدا بگیا	ز من پیشتر پیغمبران	پس آنند و فرستند از	بقربان آن و او بر پیغمبار
	إِنِّي أَنَا مُحَمَّدٌ وَفِيَّاتُكُمْ عَلَى عَقَائِكُمْ		

شوم من برگ از شما گر جدا	وگر گشته کردم براه خدا	شما باز ای هم اسلام گیتی	اگر دیدم پاشنه پای طویق
	که یعنی طویق پس از انقیاد	ناید رجعت بکفر و عناد	
وَمَنْ يَنْفَلِكْ عَلَى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي عَنِ اللَّهِ التَّشَاكُرُ مِنْ			
کند هر که او را بخیند از جدا	ندوات خدا را ضرر و زیان	بود روز و کائنات اسوار	و بدشاکر را به نیکی جزا
اَلَا اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ وَالْصِّرَاطَ الَّذِي تَرْتَابِعُ			
بدانید و باید ازین پیروی	که موصوف باشند علی و	این صفت نبی بفرستید	که بر یاد حق نیست او را ندید
وَلَا يُمْسِكُ عَلَيْهِمْ مَعَاشِرَ النَّاسِ لَا تَعْتُوا عَلَيْهِ اللَّهُ تَعَالَىٰ يَا سَلَامُ عَلَيْكُمْ			
پس در آل من آن صبا	که باشند از صلب خیر خدا	سواد که نیست و سلام حق	که از دیدم خالق کم و بیش
فَيُخَيِّطُ عَلَيْكُمْ قَبْضَاتٍ مِّنْ بَعْدِ اَبْسٍ مِّنْ عِنْدِ اَنَّهُ لَئِيَّا لُمُوسًا			
که خشم آورد و بر شما آن حکیم	ناید خدای غایت ایمن	که هست او بر او شما ایسان	اناید که شستن بر پیش نهاد
مَعَاشِرَ النَّاسِ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِ مَعَاذِ عَمَّا يُدْعَوْنَ اِلَى النَّارِ			
بدانید اگر این انجمن	که نزدیک باشد که از بعد	اما بایانید بر روی کمال	که دعوت نمایند آن کوهان
وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ كَيْفَ يَصْطَرُ وَمَعَاشِرَ النَّاسِ اِنَّ اللَّهَ			
شمارا درین نشانه خوار دارند	بر روز قیامت یاری دهند	بدانید سید الحق ازین	که پروردگار و من از انجمن
وَاَنَّا بِبَيْنَانٍ مِّنْهُمْ مَعَاشِرَ النَّاسِ اَهُمَّ			
ای بزرگوار و بزرگوار و دور	وز آنکه که باشند طبعش	بدانید ای محترم و دان	برایند خود را از خواب گرا
وَأَنبِيَاءُ لَهُمْ وَأَنْصَارُهُمْ وَأَتْبَاعُهُمْ الدَّرَجَاتُ الْأَسْفَلُ مِنَ النَّارِ كَيْفَ يَصْطَرُ			
که آن اما مان بدار کثیر	بهره انصار و اتبای خود	باید در روز خشم و قیام	بزرین بخوار و در خفا

که گفتند کشتن زخم خدا		بود جابر بن عبد الله	
الَا تَرَوْا مُحْتَبَاتِ الشَّقِيقَةِ فَلَيْسَ ظَرْأُ أَحَدِكُمْ فِي الشَّقِيقَةِ			
ما نیدای قوم کان	که گفتند موصوایان	لا شاک این صقیقه بود	به بنید هر یک خود بخار و دوزخ
قَالَ فَارْتَبِعْ عَلَى النَّاسِ الْأَشْرَافُ مَا مِنْهُمْ أَمْرٌ إِلَّا شَقِيقَةٌ			
چنین گفتند که آن صقیقه	چون فرمود و حلت زد از دنیا	ایمان و زانکار بی قاعده	بشد در صقیقه بنی ساعده
مَعَاشِرِ النَّاسِ أَدْعَاهَا إِمَامَةٌ وَوَرَاكَةُ عَقْدَةِ الْيَوْمِ الْقِيَمَةِ قَدْ بَلَغَتْ أَرْبَعِينَ بَيْتًا			
بر اندای مردم بن طلب	که من می بایم بفرمایم	پس از خود فلان بن عم	و زان پس با و لا و آن خشم
که باشند هم و ارث و هم امام	از امر و زار و زخیر و قیام	بحقق تبلیغ امر خدا	نمودم شمارا شد هم نام
حُجَّةٌ عَلَى كُلِّ حَاضِرٍ وَغَائِبٍ عَلَى كُلِّ غَائِبٍ شَيْءٌ أَوْلَمَ كَيْسَهُ لِدَاؤُكُمْ يَوْمَ لَدَاؤِكُمْ			
که این امر حجت بود بیکان	چه بر حاضر و چه بر غایبان	بر آن کس که شاید بدو با نوزاد	بود آنکه موجودی با وجود
فَلْيَبْلُغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَالْغَائِبُ الْوَلَدَ الْوَلَدُ الْيَوْمَ الْقِيَمَةِ			
بود هر که حاضر از من بشنود	رساند تا کس که غایب بود	پدر از پدر زدا و پنهان	رساند این حکم را بعد از این
وَيُجْعَلُ لَكُمْ مَلَكًا وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَالْمُتَّصِلِينَ وَغَدَاؤُكُمْ كَمَا سَمِعْتُمْ			
الرحمه بود و زود که بنید من	نماند بیا کسی این سخن	نماند غصب و ظلمت چنان	که دانند ملک و دشمن گمان
شود که ای طالبان ایمان	که بر غاصبان و دوزخ	بشان چنان غاصب شنید	فرستاد بیت خدا محمد
لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَانِ فَيُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْابُ الْمَاءِ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٍ فَلْيَنْتَصِرَا مَعَاشِرَ النَّاسِ			
پس این را خواند آن از دوا	سفر فرستد بر این ثقلان	بر اندای سخنرانان	که گذشت بر و درگاه سخن
إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَكُنْ يَدْرِكُهُمْ عَلَى مَا أَنَا عَلَيْهِمْ خَلِيَّةٌ مِمَّنْ خَلَقْتَ مِنَ الطَّيِّبِ			

شماره بد انسان که بود پیش	به دینک دان بید کیش	به انکه و از آن احوال	ز ناپاک بانی حوام احوال
وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ			
که بزمند و از غیب اطلاع	بخشد حق نیست این تر	که یعنی بر یکسان ازین	بخشد جدا علم احکام دین
مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُمَا مِنْ قَرَابَةٍ لَا وَاللَّهِ مُهْلِكُهُمَا يَتَكَلَّفُ			
بر اندای معشر ملین	که پروردگار جهان ازین	بگرداند شهری بر بار خج	نگردد از غضب علی از اهل
	بگرداند تا عالم سر نشان	نمودند کذب بیزان	
وَكَذَلِكَ يَهْدِيكَ اللَّهُ وَأَنْتَ ظَالِمٌ لِمَا كَذَّبَ اللَّهُ تَعَالَى			
و راننده هم قادر و در احوال	کند ظالم از اجناس احوال	بد انسان که خود گرد عظیم	نموده بیاورد کتاب کریم
وَهَذَا آيَاتُكُمْ وَرَبِّكُمْ وَهُوَ اللَّهُ			
کنون این پیشه است	امام شمار نهی است	ابوداد بیکس رب بود	بر آفتاب و عدل کرده بود
وَاللَّهُ يَصْدُقُ وَعْدَهُ مَعَاشِرَ النَّاسِ			
کنون عدلش را است	بشان آنچه میخواست	بر اندای معشر ملین	که قبل از شما نیز از اولین
فَبَلِّغْهُمْ أَكْثَرَ الْأَوَّلِينَ وَاللَّهُ قَدْ أَهْلَكَ الْأَوَّلِينَ وَهُوَ مَهْلِكُ الْآخِرِينَ			
بشنیدم گاه خلفه کشید	که ملاک بنام خودی دید	بن از آخرین هر که مرده	بد انسان پاک تابش کند
مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَنِي فِيْهَا وَقَدْ أَمَرْتُ عَلَيْكُمْ بِهَيْبَةِ			
بر اندای معشر مردان	که تحقیق پروردگار جهان	مر آگاه از امر و نیت نمود	علی را این بختم آنچه بود
تَعْلَمُوا لَا مَرَدٍ لَكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ عَزَّ وَجَلَّ فَاسْتَمِعُوا لِمَا يُرَدِّ			
بن احکام دین علی بگمان	گرفته فرا از خدا جهان	شما پس سخن از علی بشنید	با هر پیش طاعت کنید

تَسْلِمُوا وَطَاعُوا يَهْدُوا وَإِنَّهُمْ إِذْ لَظَاهِرٌ يَسْتَدُوا

که بودند با امرش تسلیم شدند که متین تر از پیش شده بودند

وَصَبَرُوا إِلَىٰ مَرَاةٍ وَلَا تَنْفَرُ يَكُمُ السَّبِيلُ عَنْ سَبِيلِهِ

که آید بر آنکه گویا به پیش گزید به یکدیگر بهرین تنهایی از به علی را در این از علی با کسی نگرید

مَعَاشِرَ النَّاسِ أَنْصَرَا إِلَى اللَّهِ الْمُسْتَقِيمِ الَّذِي أَمَرَ كُتُبًا تَتَابَعَهُ تَوَعَّلَ مِنْ بَعْدِهِ

منم اینها الناس استقیم صراطی که پروردگاریم پیوست آن نده زبانا بود از به من علی بنیو

تَوَكَّلْ مِنْ صَبْلِهِ أَمَّتْ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ نَعْدُ لِقَائِهِ

چنین از به او به خدایتن که از صلب نید اولاد استحق باشند امان بحق زمانه عدالت گزین

تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ سُوْرَةُ الْحَجَّ إِلَى الْخَبَرِ وَقَالَ فِي نَزَلَتْ بِهِ

و زمان بعد الحمد را با تمام بخواند و بفرموده تیرا که نازل شد این و زمان بنان به جانشینان

عَمَّتْ وَابْنَاهُمْ حَصَّتْ أُولَئِكَ أُولَئِكَ اللَّهُ لَكُنْوَ عَلَيْهِمْ

و اینها بود عام از بهرینا بودند خاص بفرکت دیگر که اینها بودند اینها خدا بران سرور را خوف بنور

وَلَا هُوَ يَحْكُمُ نَوَاحٍ إِلَّا أَنْ حَرَّبَ اللَّهُ هُمُ الْعَالِيُونَ

بنانند خود نیز اند و نه پاک که بودند در حکم زوایا که اینها ای مردان افکار که غالب بودند فکر کردگار

إِلَّا أَنْ أَعْدَاءُ عَلَيْهِ هُمُ أَهْلُ الشَّقَاةِ الْعَادُونَ دَاخُونَ الشَّيَاطِينِ

بنانند که عدو این عجم زایل شقان فغان و عجم بودند و برادر شیطان اصل انگشتان ملت دین

الَّذِينَ يُدْخِلُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ خُوفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

الَّذِينَ يُدْخِلُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ خُوفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

که آنکه بعضی بعضی خطاب	نمایند از جمله بآب تاب	نخند بگویند سیر بسته	بظاهر سالن زردار است
که آمد خطاب از آن غرض	بایشان رجوع آورد از سر	ولی آن زنند و دستان زرد	خوف بار و در لباس گهر
	اکثران خرد با ظاهر جنان	بخود را هم گمراه زدنشان	
الْآنَ أُولَیَاؤُهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ذُكِّرْتُمْ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ فَقَاعِزٌ وَجَلَّ لِتَحْدِثُوا			
بدانید هستند فاش و جل	چنان مؤمنان و سالن	که حق گفته در شان ایشان	نیاید گمراه تو از مؤمنان
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَدُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ			
که آرد ایمان با صدق و صفا	بذات خدا و برادر جزا	نمایند حب را قبول	که باشد عدد و در راه رسو
الْآنَ أُولَیَاؤُهُمُ الَّذِينَ وَصَفْتُمْ عَزَّوَجَلَّ			
بدانید اقوم در شرف و به	همه ایشان بودند آن	که فرموده امار و رحمت	توصیف ایشان چنین گشت
فَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَوْ يَكْفُرُونَ إِنَّمَا نَهَمُّ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْسُ			
که آنان رخصه گویند	لباس تنم در پوشیده اند	ان خدا را در خشم و جزا	بود انجمن بر مؤمنان را و
وَهُمْ مُهْتَدُونَ الْآنَ أُولَیَاؤُهُمُ الَّذِينَ			
که هیچ احد بر نیافته اند	برای که فرموده حق و فتی	بدانید از قول رسالت	بودن آن گروه اولیا علی
بَدَّحُلُومَ الْجَنَّةِ آمَنِينَ وَتَسَاقَطُ عَنْهُمُ الْمَاءُ كَمَا تَسِيلُ الْغُلَامُ فَأَدْحُلُومَ الْجَنَّةِ			
که در قیامت با من امان	بجست در آیند با غرض	لایک بایشان نماند	سلام و تحیت بجا آورند
گویند که بان مؤمنان	که بودید با کمال و جلال	نمایند در حین اکنون	که خواستید بود در انجام ام
الْآنَ أُولَیَاؤُهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ			
بودن آن گسسته آل من	که در شان آن آید	که در دند داخل بر و شفا	بفرودش آن همه عیب

	اَلَا اِنَّ اَعْدَاؤَهُمْ يَصْطَلِحُونَ سُبُعِيْرًا	
بدانید که اعدای آن سروران	بر در میان حال مکان	ز درگاه چهار زند نشو
	اَلَا اِنَّ اَعْدَاؤَهُمْ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ سُبُعِيْرًا	اَلَا اِنَّ اَعْدَاؤَهُمْ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ سُبُعِيْرًا
بدانید که ایشان بوند نه در کشیدن او رفتن	که آشوب ناز تر نشو میاشدن از سون	که از در پیش از آن جا که که القوم خود بوند آن
	كَلِمَاتٍ خَلَّتْ لَهَا لَعْنَتُ اخِيْرًا	
بدانید که ایشان هم میشت	در آن اثر تبار که نمانند بر یکدگر لغتها	ز در از دو جانب هم طعنها
	اَلَا اِنَّ اَعْدَاؤَهُمُ الَّذِيْنَ قَالَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ اَلْقِيْهِمْ فِيْ جَهَنَّمَ سُبُعِيْرًا	اَلَا اِنَّ اَعْدَاؤَهُمُ الَّذِيْنَ قَالَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ اَلْقِيْهِمْ فِيْ جَهَنَّمَ سُبُعِيْرًا
بدانید که اعدای آن علی نمانند از آن هم خبر آن	بوند آنکه و غیب شفی چنین جان با هم سوال	که از هم گیر و دواج که آید در شمار اندر
	اَلَا اِنَّ اَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِيْنَ يَخْتَفُونَ فِيْ الْغَيْبِ	
بدانید که اعدای آن	بماند قوم بون دوست که در غیب بیاورد	از خوف آبی خدر کرده اند
	لَهُمْ مِّنْ عَذَابٍ مُّضَاعٍ وَّ اَجْرُكُمْ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ	
که در نفرشان اله قدیر	بدانید از و نیز اجر کبیر	بدانید که معتراس نیز
	بَايَ السَّعِيْرِ الْجَنَّةِ كَمَلْتُ نَافْسِيْ لِلَّهِ	
که در دوزخ دان گریخت	که از تر لطف خود آید	این کس را بداند نیز
	وَوَلِيَّتَايَ مِنْ مَّبَدِّ اللهِ وَ اَحِبَّةِ مَعَاشِرِ النَّاسِ	
این کس بر هر حال گشت	بفرمود خدای دوست	بدانید این و در آید
		که فرمود خالق بدید و داد

وَإِنِّي نَذِيرٌ عَلَىٰ هَٰذَا مَعَاشِرَ النَّاسِ أَنَا نَبِيٌّ عَلَىٰ وَصِيٍّ

نذیر من است بهت او علی که در دوزخ راه می‌بخشد | بداند یا درین شب | که ششمی من وصیت

أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَنْبِيَاءِ مِنَّا الْقَائِمُ الْمَهْدِي صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ أَكَاذِبُ الظَّالِمِينَ الَّذِينَ

او که مهدی از انبیا حکم خدا | بود قائم خاتم انبیا | که درین حق می‌آید | اند خاک بر فرق این خود

أَلَا إِنَّهُ الْمُنْقَرِبُ مِنَ الظَّالِمِينَ أَلَا إِنَّهُ فَاسِقٌ فَاسِقٌ وَهَادٍ مِّمَّهَا أَلَا إِنَّهُ قَاتِلُ كُلِّ نَفْسٍ

بجمله قدر ازین زمان | کند تمام از تنم بیگانه | کند قتل من و خیران | قاتل اندازد از سر کار

أَهْلَ الشِّرْكِ أَلَا إِنَّهُ الْمُدْرِكُ لِكُلِّ نَارٍ وَلِيَمَّا يَأْتِي اللَّهُ عَرَجَ كُلِّ آلَةٍ الْمَاصِرِ الَّذِينَ

بخون خواهد شد از خدا | اند ظالم از سر تن | بود ماضی برودگان | بدین شئی استوار

أَلَا إِنَّهُ الْغَرَفُ مِنْ حَرِّ عَمِيْقٍ أَلَا إِنَّهُ لَيْسَ كُلُّ ذِي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَكُلُّ ذِي عَيْبٍ

بجمله | آلا آنکه خیرة الله و نعمته | دیدم با فضل جان | بنویسند در خود را | اند اختیارش خداوند

أَلَا إِنَّهُ وَارِدٌ كُلِّ عَلِيمٍ وَالْحَيْطُ بِهِ أَلَا إِنَّهُ الْحَيُّ عَنِ رُبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ

بود و ارث علم منیران | چو دریا احاطه نماید | بود آنچه گویند ز خود را | نماید براه راه بد را

وَالْمُنْتَهَى بِأَمْرِ آتَمَةٍ أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ الشَّدِيدُ

برآورد منظر گناه از خود | کند غافل از حق حشمت | بود ز نهانیده استوار | منقوض باو که در خود درگاه

أَلَا إِنَّهُ الْمَقْصُودُ الْبَيِّنُ

بدونیک خزان را نشانما | بدستش در حق نور را | آلا آنکه دلشیریه من سلف بیان

نیز در حدیث

بودمندی آنس که رجم	بنیمین سلف از کرم	بشارت با وادود زین پیشتر	و سائیده نیز از طوطی شیر
	اَلَا اِنَّهٗ الْبَاقِی حُجَّةٌ وَّلَا حُجَّةَ بَعْدَکَ		
بود حجت باقی کردگار	که گردانش حق بود بشارت	نیانده و گنجی بعد از او	خدا نعم ساز و امامت بزر
وَلَا تَقِیْ اَیَّامَهُمْ وَّلَا تَدْرِیْ اَیَّامَهُمْ اَلَا اِنَّهٗ لَا غَیْبَ لَہٗ وَّلَا مَضُوْرٌ عَلَیْہِ			
نباشند خزا و حق نیز در کس	نه نور جز او که بجزئی بس	نه غالب و کس برین داد	نه نصرت یار برادرش
اَلَا وَاِنَّہٗ وَکَلَّی اللّٰہُ فِیْ اَرْضِہٖ وَحَکْمَہٗ فِیْ خَلْقِہٖ فِیْ سِرِّہٖ وَّعَلَّامُ الْغُیْبِ			
ولی خداست آن پاکدین	بود حاکم او بر زمین	بفرمان خلق بر اهل جهان	امین باشد او آشکار و نهان
	مَعَ اٰیٰتِہٖمُ الْبَیِّنٰتِ قَدْ بَدَّیْتُ وَاَقْبَلْتُ		
بدانند ای معشر مسلمین	بشارت آنچه حق بین	بمهر گفت که دم همه نشنا	شمار انعام از هم شمارا
	وَهٰذَا عَلَیْکُمْ یٰۤاٰہِلَ الْبَیْتِ		
بود بعد من این هم علی	که گرداو ز عقد نه خلی	انعام از او نیز مانند من	بود بگمان پند او بنده من
اَلَا وَاِنَّہٗ اَنْقَضَ حَیٰتِہٖ اَدْعُوْکُمْ اِلٰی مَصَافِقَ عَلَیْہِ السَّعِیۃُ وَاَلَا فَرِیْقَہٖمُ مَّضٰی			
بدانند اهل این انجمن	که گردم فخر ازین خطبه	شمار افران خلق پیش	بخونم بی تنیت نزد حق
برین شاد حاصل این جشن	ز منصب گردید این امام	که سازید هم تحت او	از من تفصح کنید ابتدا
یار پس بسو علی	که شد بر شما او امام و	بگیرید پیش ز صد نیاز	بلب تنیت گوی این امتیاز
	اَلَا اِنِّیْ قَدْ بَایَعْتُ اللّٰہَ عَلَیْکُمْ قَدْ بَایَعْتِی		
بدانند حجت ز رو نقین	نمودم بر اهل بدین	فرایم من که رویت من	بود بعد من سرور انجمن
وَاَنَا اَخِذْتُکُمْ بِالْبَیْعَةِ لَہٗ عَزَّ اللّٰہُ عَزَّ وَجَلَّ وَتَشَکُّکُمْ فَاِنَّمَا یَبْتَکُ عَلَیْکُمُہُ الْاٰیۃُ			

این کفون شما را به عقیقش	که چون طاق بود طاق	بخونم افران بر دو کا	بغایت کنم بیشتر استوار
از این تو گر گنای می	درین بیت عام کشت	نگند و دگر بر جانوش	نگند اسلام جهانیش
معاشیر الناس ان لا یحجوا	و العجوة من منعها الله	فمن حج البیت او اعتمر	که یاه
بدانید ای مشروران	کنم تیرج و عمر بیان	این آن به دلو خیزد	فمن حج البیت او اعتمر
معاشیر الناس بحج البیت	فما ورد اهل البیت	الا استغفروا	و کما استغفروا
الا استغفروا			
بجا آورید ایها الناس	که از حج باید نیک	نگند و ابرو بر آید	مگر آنکه دشوار نشان بس
که گشتند مستغفر و با سرور	کسی که تخلف نمود و غرور	تبی و شاد او را در خیر اند	اوزان نیز ماند و ازین نیز
معاشیر الناس ما وقفوا	المواقف فهو راکع	لا یحجوا	و لا یحجوا
بدانید ای مشرکین	که در وقفین حج بصدور	نه اند کس از زمره مومنان	مگر آنکه بر در دگر جهان
	از اعجاز کلمات انعام	بیخنده گناه گذشته تمام	
فَاِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُمْ اَسْتَأْذَنُوا عَلَيْهِمْ مَعَاشِرَ النَّاسِ الْحَبَسَ حَجَّ			
مُعَاذُونَ وَ تَفَقَّاهُمْ مَخْلَفَةً وَ اَللّٰهُ لَا یُضِلُّ عَمَّا یُؤْتِی			
از این تو گر گنای کند	بآن کرده خود مواند تو	بدانید ای مشروران	که حق میدید بیکر جان
و تفرقه جانان مختلف	که هر یک بود و توصف	غداوند و آگاه از زمان	نماز تفرقه و احسان
معاشیر الناس بحج البیت	یکمال الدین	ولا تنصروا	عن المشاکل
بدانید ای مشرکین	حج فائز و تکمال دین	براه خدا صرف سازد مال	که آن از تصرف سازد مال
	مگر دین باز در معرفت	مگر تو به کرده و معرفت	

این کفون شما را به عقیقش
که چون طاق بود طاق
بخونم افران بر دو کا
بغایت کنم بیشتر استوار

از این تو گر گنای می
درین بیت عام کشت
نگند و دگر بر جانوش
نگند اسلام جهانیش

معاشیر الناس ان لا یحجوا
و العجوة من منعها الله
فمن حج البیت او اعتمر
که یاه

بدانید ای مشروران
کنم تیرج و عمر بیان
این آن به دلو خیزد
فمن حج البیت او اعتمر

معاشیر الناس بحج البیت
فما ورد اهل البیت
الا استغفروا
و کما استغفروا

الا استغفروا

بجا آورید ایها الناس
که از حج باید نیک
نگند و ابرو بر آید
مگر آنکه دشوار نشان بس

که گشتند مستغفر و با سرور
کسی که تخلف نمود و غرور
تبی و شاد او را در خیر اند
اوزان نیز ماند و ازین نیز

معاشیر الناس ما وقفوا
المواقف فهو راکع
لا یحجوا
و لا یحجوا

بدانید ای مشرکین
که در وقفین حج بصدور
نه اند کس از زمره مومنان
مگر آنکه بر در دگر جهان

از اعجاز کلمات انعام
بیخنده گناه گذشته تمام

فَاِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُمْ اَسْتَأْذَنُوا عَلَيْهِمْ مَعَاشِرَ النَّاسِ الْحَبَسَ حَجَّ

مُعَاذُونَ وَ تَفَقَّاهُمْ مَخْلَفَةً وَ اَللّٰهُ لَا یُضِلُّ عَمَّا یُؤْتِی

از این تو گر گنای کند
بآن کرده خود مواند تو
بدانید ای مشروران
که حق میدید بیکر جان

و تفرقه جانان مختلف
که هر یک بود و توصف
غداوند و آگاه از زمان
نماز تفرقه و احسان

معاشیر الناس بحج البیت
یکمال الدین
ولا تنصروا
عن المشاکل

بدانید ای مشرکین
حج فائز و تکمال دین
براه خدا صرف سازد مال
که آن از تصرف سازد مال

مگر دین باز در معرفت
مگر تو به کرده و معرفت

مَعَاشِرَ النَّاسِ اقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

بذارید ای قوم بر یا صلوة | در ای دست از عطا زکوة | بر آنکه فرمود بر و درگاه | بخش پیچید سر زینبار

لَكُمْ طَاعَتِي كَمَا كُنْتُمْ تَقْتَضُونَ أَوْ تَكُونُونَ كَمَا كُنْتُمْ تَكُونُونَ

پس از من و چون زما پدید | در احکام دین خود آغید | شمار او بدست نی اگر | زلقه شیر بیان بهر بگذر

بود پس علی بن عباس شما | که سازد بیان از بر شما | علی است آنکه بدو | پس از من باین کافیش نمود

أَوْ تَخْلَفُونِي فِي مَنَاسِكِكُمْ يَكُنْ أَلَسْ أَلَسْ

وگر آن امان لا تبار | که خلف از من و کند کرد | کنید آنچه خوش از ان بر | نمایند که شمار از ان

وَيُبَيِّنُ لَكُمْ مَا لَا تَعْلَمُونَ

نمایند آنچه که از من و کم | بآن چیز و انا نمایند کم

أَلَا أَرْسَلُ إِلَيْكُمْ رَسُولًا وَاتَّخِذُوا مِنْ أَمْوَالِكُمْ أَجْرًا

بدانید ای اهل ملت تمام | از ان من باشد ملا و تمام | بنزد شما بش آشکار

نمایم بیان نیکت بد تمام | که بر حلال امر و از حرام | بیکه ز و بجهش یک میان | جو ممکن نزد و صفت نداد

فَأَيُّكُمْ أَنْ أَخَذَ الْبَيْعَةَ عَلَيْكُمْ وَنَهَيْكُمْ

هر امر فرمود بر و درگاه | که بعت شتم و خلق آشکار | تسلیم کرد و طوع و ادا | با هر که آورد و از نزد ربا

فِي عِلَّةٍ أَمِيرًا الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَمْنِ مِنْ بَعْدِهِ الدِّينُ حَقٌّ وَمِنْهُ أَمْنٌ قِيَمُهُ

بشان علی از بر ای شما | که او باشد از بعد من بر شما | و از پس من صبا جان طهر | که باشد هم از من هم از او

الْمُهَيَّاءُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ الَّذِي يَقْضَى الْحَقُّ

امم نمایند و مقام من | بوده نیز قائم در ان بر من | امم نمایند و مقام من | بوده نیز قائم در ان بر من

کهندی بود او بیکم خدا	بود و را و اقامت بجا	کند حکم خلق عالم بحق	بود و عدا و با نظام و سن
مَعَاشِرِ النَّاسِ كُلِّ حَالٍ دَلَلَتْكُمْ عَلَيْهِ كُلِّ حَرَامٍ هَيْثُمْ كُنْتُمْ			
بدانید ای قوم که در میان	حلال و حرام بود میان	حرام آنچه فرموده بود و گنا	نمودم از آن نیز نری آشکار
فَإِنِّي لَمْ أَرْجِعْ عَنْ ذَلِكَ وَلَمْ أَبْدِلْ إِلَّا قَدْ ذُكِرُوا ذَلِكَ وَاحْفَظُوا			
وگر برگردم گفتار پیش	از آن بدل آنچه گفته ام	بیا رسید پس بجهت بیاور	تا بایست خط دی از عقاد
وَتَوَاصَوْا بِهِ وَلَا تَبْدِلُوا كَلِمَاتِي تَغْيِرُوهَا وَلَا تَنِيهَا أَجِدُ الْقَوْلَ			
بیاید از این چه بفرمود	از تغییر و تبدل باشد و	بدانید اهل این سخن	که من سخن تازه یا زین سخن
الْأَقَابِمْو الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكَاةَ وَأَمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ			
که از پید اهل ملت صلوة	را بایستد و باید که از زکو	کنید امر معروف را بیدین	از منکر نهانید نهان
الْأَوَّلِ رَأْسَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرِفِ أَنْ تَصِلُوا إِلَى قَوْمِي وَيَسْأَلُوا عَنْكُمْ مَصِيرَهُ			
بود راس امر این اجرا	که گیریدین آنچه گفته ام	ایمان بسانیدین سخن	که هستند غایب ازین سخن
وَأَمْرُهُمْ وَتَنْهَاهُمْ عَنْ عَمَلِهِمْ فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمِنْهُ			
که کرده رسول خود آسمان	این کار امور و از آن	بدانید این حکم را آشکار	هم از جانب من هم اگر کار
وَأَمْرُهُمْ وَتَنْهَاهُمْ عَنْ عَمَلِهِمْ فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمِنْهُ			
و اگر نیست جان بیکم خدا	در احکام من امر و نهی	مگر آنکه از گفته ام	که معصوم باین عصیان
مَعَاشِرِ النَّاسِ أَفَرَأَيْتُمْ قُلُوبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا			
بدانید که معشر مردان	که قرآن خبر میدین بجا	که باشند بعد و صمیم علی	ایمان ز اولادان
وَعَرَفْتُمْ أَنَّهُمْ مِنْكُمْ وَمِنْهُمْ			

در کس نشاندیم احضار	شمار ابراهیم جهان	که باشد آن بیویمان بر	اول من او حکیم بیت
حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي جَعْلِهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِيدَةٍ قُلْتُ لَنْ تَنْصَلُوا مَا ارْتَضَاكُمْ لَهَا			
بدانسانکه فرمود حق در کتاب	که باشد باین از بو تر	بفهم و گزین من بقیال	که هرگز نگردد بگناه ضلالت
این حکم حکم اگر برگزید	بقرآن و آله و اهل بیت		
مَعَاشِرَ النَّاسِ الْقَوِيُّ الْقَوِيُّ وَاحِدٌ دُرُّ السَّاعَةِ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى			
إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ			
بدانید که این آشکار	که بر زمین و بر بنیاد بکار	تبرید از روز خشم حسا	که حق کرد و در چنین دنیا
که آن زلزله است عظیم	که گردن زنده عظام هم		
وَادْكُرُوا الْاُمَّاتِ فِي الْحَسَنَاتِ وَالْمَوَازِينِ وَالْحَاسِبَةُ بِرَبِّكَ الْعَاكِرُ الْاَنْوَابِ وَالْعَقَابِ			
فَمَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ اَتَتْهُ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ فِي الْجَنَّةِ يَنْصِيبُ			
بیاد خود آید آغا فلان	از هر حساب موازن آن	بدان امر اردادن حساب	جزایافتن از ثواب عفا
پس آنکس که با کردای نکو	رو در روز محشر بدگاه او	بیاد ثوابه بیا عظیم	از صاحب خداوند و باغ نعیم
رو داد که باینات و گناه	بود در چنین روز وین	در آتش بود آتوان لعین	نیاید نصیب اینی بهشت برین
مَعَاشِرَ النَّاسِ اِنَّكُمْ اَنْتُمْ مَنْ اَنْ تَصَافِقُوا فِيْ بَيْتٍ وَاحِدٍ			
بدانید این معشر مردمان	که است تجمیع شما پیش آن	که از بهر بیت درین جن	و در هر یکی است بر دست آن
وَأَمَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ اِنْ أَخَذَ مِنْ السَّيِّئَاتِ لَأَقْرَبَ مَا عَقَدَتْ مِنْ أُمَّةٍ الْمُؤْمِنِينَ			
مرام فرمود بروردگار	که در عقد این بهشت است	بگیرم زمان عمر از زبان	که شد از عقلت امت مؤمنان
وَمَنْ جَاءَ بَعْدَكَ مِنَ الْاُمَّةِ تَصِفْهُ وَمِنْهُ عَلَّمَكُمْ اَنْ ذَرِبْتُمْ مِنْهُ صُلْبًا			

وگرزان امامان بودارو که باشند ز آل من صلبان که من بر شما کرده ام منجلی که دریت من بود از علی

فَقُلْ لَوْ اَبَا جَمْعُكُمْ اَبَا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُنْقَادُونَ

بگوید پس جمعی که که حکم خدا از زبان نبی شنیدیم و دم از اطاعتیم بر این امر نقاد در آیدیم

وَلَا يَلْعَنُ عَزْرَتَنَا وَرَبَّنَا فِي امْرِ عَلِيٍّ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ كَمَا صَلَّيْنَا عَلَى آلِهِ

تو این محکم رسیده باشی بفرا ب خودت ما که بر او و امام داریم علی باشد و آل آن بطیر

يُنَادِيكَ عَلَى ذَلِكَ يَقُولُ يَا وَافِسِينَا وَالسَّيِّئِينَ وَإِكْرَامًا عَلَى ذَلِكَ

یوحنا و عموست ببعث بندها که لاشک و کثرت با

نمایم بعبت برین بکنان بجانها و لها و ذبا برین عجز زیم صد و با چه در زندگانی و چه در عمارت

و در روز محشر کزین پاک بر آیم از کم نزدان پاک نه تیره بدین در شک و با نمایم از کم و انای غیب

وَلَا يَجْعَلُ عَزْرَتَنَا وَلَا نَقْضُ الْمِيثَاقِ وَطُغْيَانُ اللَّهِ وَعَلِيًّا أَمِيرًا مُؤْتَمَرًا

علیه السلام و ولد له الأئمة الذين ذكرهم محمد في حديثك من صلبي

نه هرگز ازین عهد جفت کنیم بیفتان و پیوند خود شکنیم خدا ابا بشیم فرما پذیر علی را که بر پوستان شدیم

پس از و ندایم کس را امام بر او و صاحب خرا همان میشود ایمان که گفتی بود ز آل تو و صلبان از عهد

بَعْدَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ الَّذِينَ تَدْعُوْنَكُمْ مَكَانَهُمْ وَعَلَهُمَا عَيْنٌ

از محمد بن حسن بن علیان امامان بایزدان سروران حسین و حسن ازین پیشتر شناساندم اقوم و اوم خبر

وَمَنْ لَكُمْ مِنْ رَجِيٍّ فَقَدْ آدَيْتُ ذِكْرُكُمْ لِيَكْمُوا وَهَاسِيْدَا شَبَابِ أَهْلِ الْحَبَشَةِ

که دازند نزد من کردگار چه قدر و چه اعدا و چه عبا که هستند آن در و قدسی دوشاه جوانان از پشت

وَالْهَؤُلَاءِ الْأَمَامَانِ بَعْدَ ابْنَيْهِمَا عَلِيٍّ وَأَنَا ابْنُ هَؤُلَاءِ قَبْلَهُ

شماره این از دفتر اولی

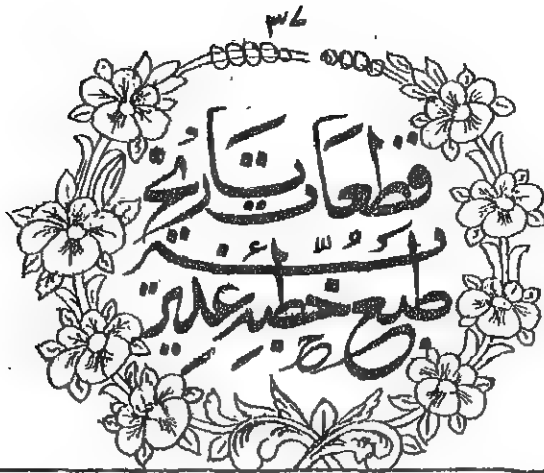
شماره این از دفتر اولی	که در دنیا این نام که	که من بوده ام از گیتی	بر این هر دو نفر که گونا
وَقُولُوا اعْطِنَا اللَّهُ بِذَلِكَ وَإِلَيْكَ وَعَلَيْكَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَالْآلِ الْأَيْمَنَ ذَكَرْتَ عَهْدًا وَمِيثَاقًا لِمَنْ هَؤُلَاءِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ قُلُوبِنَا وَإِنَّا وَالْمُسْتَنِينَ وَمَصَافِقَهُ أَيْدِيَنَا مَنْ أَدْرَكَهَا بَيْدَهُ وَأَقْرَبَهَا لِسَانَهُ لَا يَنْتَفِعُ بِذَلِكَ بَدَلًا وَلَا تَرَى مِنْ أَنْفُسِنَا عَمَلًا إِلَّا أَنْتَ هَذَا اللَّهُ وَكَفَى بِاللَّهِ			
شَهِيدًا وَأَنْتَ عَلَيْنَا بِه شَهِيدٌ			
که بگویند ای شمس الملین	که در اویم تا به بیتین	بیت خدا و بیت رسول	بیت دین ابن توبل
تا آن پیشوایان و الاتهار	که کردی با قدر شایگان	تو این دو پیمان ز ما خوا	نمودیم از صدق و از راستی
که باشد علی بن موسی از امیر	برین عهد شمیم فرمایید	بجا دل زبان و بدست	نمودیم به بیت چو در است
از دوست و او که در دست	نمود آنکه اقرار جمعی با	که هرگز نوزیم سود عمل	نماییم این عهد و بیعت بد
نمودیم بر نفس خود و دوا	ازین حکم گشتن حکم دوا	که گفتیم شاید خدا را برین	که گفتیم از جمله شایان
از اویم گفتیم هر خود گوا	از اویم گفتیم هر خود گوا	که فردا گواهی دهیم	که فردا گواهی دهیم
وَكُلٌّ مِنْ أَطْعَمَ تَمْرٌ خَصْرٌ وَأَسْتَأْذِنُكُمْ وَجْهٌ وَوَعْدٌ وَعَلَيْكُمْ وَاللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ			
و که آنکه باشد ز فرمان بران	چه در آنکه را چه در نهان	تا آنکه جزو و عهد آله	برین قول باید جمله گواه
خدا اکبر است از همه بد	خدا اکبر است از همه بد	که داناست او دل بران	که داناست او دل بران
مَعَاشِرِ النَّاسِ مَا تَقُولُونَ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَحَافِيَةٍ كُلِّ نَفْسٍ			
که بگویند ای شمس الملین	که داناست از همه بد	بحر نهان و بر از نهان	جز از او نیز هر خود دان
فَمَنْ أَحْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّا ضَلُّوا عَلَيْهِ			

این کس که در راه سبزه	کند نیکوئی جلد حق بخیزد	کسی کوره گری بسپرد	بلا ترش جان بخش آورد
وَمَنْ بَايَعَ فَأَمَّا بَايَعُ اللَّهِ فَيَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ			
کند که بیعت بصدق	نمود بیعت بداد	که بیعت بفرا و برت او	بیا که این دستها دست او
مَعَاشِرَ النَّاسِ فَقَالَ اللَّهُ وَبَايَعُوا عَلِيًّا أَمَّا بَايَعُوا			
این کس که با حق	نماید بر نیز از حق	بر دست بیعت	که داور امارت خدا جمید
وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَالْأَئِمَّةَ كَمَا بَقِيَ إِلَهُكَ اللَّهُ مَرْغَبًا وَكَرْهًا وَمَنْ وَفَى			
در این حسن بن علی	که هستند بنیکان و حیدر	او گمان امان بخرد با	که باشند باقی بحکم اله
تا کش کند که در کجیب	کسی با ایشان بوزن فر	کند رهم بر آنکه با و جیب	بیار و بجاراه و رسم وفا
وَمَنْ نَكَتَ فَأَمَّا يَنْتَكُ الْإِيَّاهُ مَا يَشَرُّ النَّاسِ قَوْلُوا اللَّهُمَّ قُلْتُ لَكُمْ			
کسی که بیعت نکند	تن و پا و پا خود نکند	گویند ای معشر مردان	ز بهر شما آنچه کردم بیان
وَسَلِّمْ عَلَى عَلِيٍّ يَا مَعْشَرَ الْمُؤْمِنِينَ وَقُولُوا مَعَنَا وَطَعْنَا			
تا بید بر این عجم سلام	که بر زمین شد امیر امام	گویند فرمان می قدیر	شنیدیم و شستم فرمان پذیر
عَفْرَانُكَ دَنَا وَإِيَّاكَ الْمَصِيرُ وَقَوْلُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا			
آری بیا هر زمان از کرم	که باشند بسو رجوع هم	گویند حمد خدا عزت	که آورده ما را این راه است
وَمَا كُنَّا لَنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ فَضْلَ عَلِيٍّ أَيْضًا عِنْدَ اللَّهِ			
نمی شد اگر نه ما آن مجیب	نمی یافتیم از در ایضیب	بدانید ای معشر ستمین	که نزد خدا جهان آفرین
وَقَدْ نَزَلْنَا فِي الْقُدْرَانِ أَكْثَرُ مَنْ أَنْ أَحْصِيَهَا فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ			
علی را فضل بود بنما	که ذکرش بود پروردگار	ز هر کرم در کتاب کثر	از ان بیش کار روز با شمر

	بیا یک و یک مجلس بقیام	اگر و بیا آن فضل نما	
	فصل آنجا که بهما	و عرفها فضل و قوا	
پس آن بر فضل عید	شمارش ساد و نا کند	نماید قصد حق از حق	بدانید آزار از حاشی نرید
مَعَاشِرَ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْآلِ الْأَمَّةِ الَّذِينَ دَعَوْهُمْ فَمَنْ دَعَا مِنْهُمْ			
بدانید ای مشرکس نیز	که هر کس از شما ندی تیز	خدا و رسول علی را بجا	اگر آن امامان که در دین
	رسد از خود جهان آفرین	بقدر که باشد بقای سیر	
مَعَاشِرَ النَّاسِ السَّابِقُونَ السَّابِقُونَ إِلَى مَبَايِعَتِهِ وَمَوْالَاتِهِ			
بدانید ای مشرک مردمان	که السابِقون سبقت کینا	سوی مبعیتان عجم علی	که دانند از امام و دو
وَالسَّابِقُونَ عَلَيْهِ يَأْتِيهِ الْمَوْتُ أُولَئِكَ الْفَائِزُونَ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ			
بیا که از این تمام	نماید از صدق و عدل	بیانند خود بجا نیت عجم	از الطاق و دست عجم
مَعَاشِرَ النَّاسِ قُولُوا مَا يَرْضَى اللَّهُ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ			
گویند ای مشرک مردمان	کلامی که برود و گاهین	آن قول را شود و آجا	بیا حرف یا بدین بجا
فَإِنْ تَكْفُرُوا أَنتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَلَنْ يُصْرِحَ اللَّهُ بِمَنِّي			
وگرنه بدانید ای مسلمین	شما و همه اهل زمین	اگر و بدید کبار و کافر اگر	نهانند از این هیچ حق بر اگر
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَاعْظُبْ عَلَى الْكَافِرِينَ			
برادر و دست و سوی سیر	اگفت این خداوند عالم	اگر و غفرت قمت سیر	نیت از غضب بر کافر
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَدَا تَهُ الْقَوْمُ لِعِصْمَتِهِمْ وَأَطَعْنَا			
سخن کرد پس ختم سالارین	بچه و سپاس جان آفرین	پوشد فارغ از خطبه نیر	بیکبارگی دل نیت تمام

چه صاحب پیشوایان	چه از سابقین چه از الاید	چه شهری چه دهر برادر	ز حور و عید و صغیر و کبیر
چنان نفاق چنان نفاق	همه کرده با یکدیگر اتفاق	بگفته با صد و بیست و یک	نمیدیم و کردیم فراموشی
عَلَى أَمْرِ اللَّهِ وَأَمَّا رَسُولُهُ بِمَا وَلَّاهُ مِنَ الْقِسْمِ فَلْيَسْأَلْهُ الْبَاقِيَ وَيَسْأَلْهُ الْبَاقِيَ			
برام خدا و رسول خدا	بدل باز ما و ما و ما	پس از هر بیت بدو	نمودند از چهار سو از ده
عَلَى أَمْرِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَصَافِي الْقُلُوبِ وَكَانَ قُلُوبُ			
مِنْ صَافِي رَسُولِ اللَّهِ الْأَوَّلِ وَنَائِبِهِ وَنَائِبَتِهِ وَرَأْسُهُ وَخَاتَمُهُ			
پس اول ابکر و آنکه عمر	تصاف نمودند و عثمان	و گردید و خیابان گردید	که کرد و هر بیت بدو
عمر و حضورش انبیا	پسین گفت خند ازیندا	و هر دو محبت به دوست	مبارک مبارک ترا ای
که امر در اینج کوی بجا	شدی برین ایل بیابان	علی هم در خورش میخیزد	که از آخر کار آگاه بود
وَبَاقِي الْأَمْثَلِ حَزِينٍ وَأَكْثَرُ النَّاسِ مِنْ آخِرِهِ عَلَى قَدَرِ مَا لِي بِهِمْ			
در این دگر سراسر ملین	چه صاحب پیشوایان	باز از دهر و دهر و دهر	ای هم بقدر یک یک پیش
إِلَى أَنْ صَلَّيْتَ الْعِشَاءَ الْعَتَمَةَ وَقِيلَ لِي وَأَوْصِلُوا الْبَيْعَةَ الْمَعْدُومَةَ وَتَلَّيْتُ			
که از دهر و دهر و دهر	نمودند و دهر و دهر	بدینگونه از روز و نایب	نمودند و دهر و دهر
وَأَمَّا رَسُولُهُ بِمَا وَلَّاهُ مِنَ الْقِسْمِ فَلْيَسْأَلْهُ الْبَاقِيَ وَيَسْأَلْهُ الْبَاقِيَ			
شده کی که نزد نبی ایل	با دست داد و دلی	که حمد و سپاس خدا که داد	بزرگی با جمیع عباد
وَصَدَارَتِ الْمَعْدُومَةِ سَنَةً وَرَسْمًا يَسْتَعْمِلُهَا مَنْ لَيْسَ لَهُ حَقٌّ فِيهَا			
نیز این رسم را عادت	که در و بیعت کند	لیکن رسم بدست عمل	نمودند و سجا کرده و عمل

شام

قطعهٔ ہذا من تصنیف لطیف خداوند نعمت اعلیٰ حضرت
امین الحرم نصیر الملتہ والدین معین العلماء والمؤمنین ملک الشعراء
دی انریل امیر الدولہ سعید الملک سربراہ محمد امیر حسن خانقاہ
خان بہادر رہنما زجناٹ کے سی آئی ای ایف سی یو المتخلص
بہ حبیب و سحر والی ریاست عالیہ محو آباد و متوالی وغیرہ
ادامہ اللہ اقبالہ و ضاعف اجلالہ

وہو ہذا

مطبوع ہو کیونکہ خطبہ یوم غدیر تاریخ حبیب سحر گفتار گوہر	اللہ کا حکم ہے ہی کی تقریر ہے آیت الیقوم کی پہاڑی تفسیر

دیگر بسال عیسوی

اسی زہے خطبہ عن غدیر یہ ذکرِ شانِ نزولِ آیت ہے	نظم حالِ خمِ غدیرِ حبیب وصفِ شاہِ فلکِ سرِ حبیب

مصطفیٰ سے جدا نہیں ہو علی شرح یا ایہا الرسول چھپے ہے نمایان نزولِ بلع سے حکم خالق زبں ہے تاکید اعتقاد اسمین ہیں بقدر عقول فی الحقیقت یہ ہے حدیثِ نذیر دوٹے سنگدل سائین ہزار گو جو یقین اسمین کی تحریر جو ہر شیخ بیع باذل ہے بت اچھا چھپا تھا پہلے ہی	حال سلطان مع وزیر چھپا مطلب خالق قدر چھپا امر خلاق ہے نظیر چھپا دفتر نظم دار و گیر چھپا حال طفل جوان و پیر چھپا قول منسوب بشیر چھپا ہو کے پتھر کی یہ لکیر چھپا پر جو حق تھا وہی اخیر چھپا حکامہ حیدری کا ہیر چھپا لیکن اس سال بنے نظیر چھپا
سال گامی حبیبیہ بحر مقال دیکھو خطبہ بند چھپیا	سال گامی حبیبیہ بحر مقال دیکھو خطبہ بند چھپیا
دیگر قطعہ ہذا از تراجم طبع شاعر شیرین مقال نازک خیال سرآمد روزگار عالیہ قار جناب میر تقی حسین صاحب تخلص بگل زمیں موضع کسر و اضلاع بارہ بنکے اور شدت تلاطم تیر عباس صاحب الیہ واوہ متاد حضرت وادیاست لیر شمع آباد و متو ویرا	دیگر قطعہ ہذا از تراجم طبع شاعر شیرین مقال نازک خیال سرآمد روزگار عالیہ قار جناب میر تقی حسین صاحب تخلص بگل زمیں موضع کسر و اضلاع بارہ بنکے اور شدت تلاطم تیر عباس صاحب الیہ واوہ متاد حضرت وادیاست لیر شمع آباد و متو ویرا
ماہمہ بندہ علی آقا سے ما نار پر جناب او باشد حرام	ماہمہ تابع علی بتووع باد خلد بر اعدا او جمنوع باد

روز محشر پیش حق بر امر حق
 سیر که دارد دایس از حب علی
 سیر که نخورد نعمت عشق علی
 سیر که شد از ذکر حیدر بدو مرغ
 سیر که را بنود بدل مهر علی
 حال خود از کس گویم تا بهرست
 شنیده داند خلق وقت واپسین
 در سجده هم نامهای چغتن
 سیر چه خواهم گویم از مدح علی
 در کثرت چون باد و خیم غدیر
 کم نویسم مدح و باشد بیشتر
 در وصایت خطبه یوم الغدیر

شکران را عذر لاسمیع باد
 رشته امید آن بقطوع باد
 مایه اش از خوان سیر الجور باد
 خواه همچون باد یا مصروع باد
 قهر حق بر جان او موقوف باد
 حاجت ما از علی مر جوع باد
 آخر م محمول بر موصوع باد
 با حواس خسته ام مجبوع باد
 در زنگارش خامه ام مرفوع باد
 از شریعت جائز و منسوخ باد
 رشته از کاک اینبوع باد
 دوستان را نظم او موصوع باد

از تخیل سال آن گوید سرودش

خطبه تکبیل دین مطبوع باد

دیگر از نتیجہ خیال منوخر به مثال عکالیناب مولانا السید افضل حسین
 المتخاصن نجم رئیس قصبہ سیتا پور احباب استاد مرشد زادگان جلوه نما
 شاگرد حضرت تنجل -

یہ معمول وقت ضرورت کا ہے

یہ خطبہ ہے مذکور یوم البغیر

سر اپنی تہمیل امیر آلہ
 یہ غمیر ہے اتمام نعمت کا ہے
 یہ مظہر ہے من کنت متکلاً کا
 علی کی وصایت میں ہے حکم رب
 خدا کو تھی منظور تہمیل دین
 جو ذہن رسا ہو تو بکلیغ کو دیکھ
 کہلا بکلیغ کے مضمون سے
 موافق ہے اس جانشینی سے شاد
 وصی نبی غیر ہو کس طرح
 بلا فصل حیدر و صے سبے
 ریاست میں محمود آباد کے
 سرکار کار بردار دیندار ہے
 چھپا یوں بہ تصحیح مالا کلام
 لکھا خاتمہ کچھ نے سال طبع

یہ باعث نبی کے مسرت کا ہے
 یہ مشعر خدا کی عنایت کا ہے
 یہ شہر نہال شریعت کا ہے
 نزول اسمین قرآنی آیت کا ہے
 کہ انجملت جزا و س عبارت کا ہے
 کہ یہ امر شاہد بلاغت کا ہے
 خدا آپ ضامن حفاظت کا ہے
 مخالف کو صدمہ خلافت کا ہے
 یہ حق ہے تو شاہ ولایت کا ہے
 نبوت سے یوں وصل امت کا ہے
 عجب مطیع تو حکومت کا ہے
 یہ سب فیض آقا سے نعمت کا ہے
 کہ بس خاتمہ اسپہ صحت کا ہے
 یہ خطبہ غلے کی وصایت کا ہے

دیگر از طبع گھر باریگانہ دوزگار شاعر خوش گفتار جناب
 منشی شیخ علی رضا صاحب المتخلص بہ رضا رئیس سیتا پور
 شاگرد حضرت شجلی

اصل خطبہ ہے قول پیغمبر
 بخدا حرف حرف اس کا خوب

فارسی ترجمہ سہرا پا خوب
 سنہ سے بیباختہ کہ کیا خوب
 و کہنا بہتر اسکو پڑھنا خوب
 خیر تھا کون بہتر اچھا خوب
 جانتا ہے خدا کے یکتا خوب
 بہائی ہوتا وہی تو ہوتا خوب
 جب خدا ہی علی کو سمجھا خوب
 اوس سے واقف ہے حق تعالیٰ خوب
 دقت کہتا ہے کچھ نہ کہنا خوب
 اب یہی کام ہے تمہارا خوب
 متن تاریخ میں یہ ہوگا خوب
 کہنے والا کہانے والا خوب
 خطبہ احمدی سے چہا پا خوب

۱۳۱۲ھ

عہد بے جملہ بہتر از بہتر
 جو سنے نظم و نثر خطبہ کے
 ہے جو ذکر و صہایت حیدر
 کیوں نہوتے علی و صی نبی
 الغرض جو علی کے رتبے میں
 مصطفیٰ کی ہی خواہش دل تھی
 خود ہی یا ایہا الرسول کہا
 جو عقیدہ مرا ہے حیدر سے
 ولولہ کہ ہے صاف کہو
 مختصر حال طبع خطبہ کہو
 لکھ دو گر حال آمد و کاتب
 کاغذ و کلک خوب خوب داد
 کہنے والا رضا پئے تاریخ

ولہ

در صنعت و تجرین و ذہن و قلم سائن

حبذا الطفت خداوند مجید
 خطبہ شاہ رسل طبع جدید

۱۳۱۲ھ

ایہ خوشا حال علی روز غدیر
 فرخا سال و زہے طبع رضا

دیگر من کا ہر سخنور کامل و اکمل جناب میر محمد افضل صاحب فارغ

دیس سیتا پور شاگرد جناب نجل

چہرہ پہلے وصایت حیدر غدیرین	آیا خدا کا حکم بنا م رسول حق
فارغ ہوا وہ طبع پیر نے جو کہا	ہے خطبہ فصیح کلام رسول حق

دیگر از نصیف شاعر خوش گفتار جناب میر منصب علی صدر الجہاز
 مسند الیق سر رشته دار سب حج لکھیم پور شاگرد جناب نجل

غیر خرمین حیدر کیے آیت سوزنازل	کیا اللہ نے جس سے مکمل دین احمد کا
ہر ازل مطبوع کی تاریخ یہ لکھو	وہی کے حق میں اصل ہے خطبہ محمد کا

دیگر از طبع گوہر بار شاعر شیرین گفتار جناب سید انور العسکری
 فروغ سیتا پور ملازم ریاست عالیہ جھڑ آباد شاگرد جناب نجل

مزار فیض باذل کامل کی نظم میں	جو ترجمہ ہے خطبہ یوم الغدیر کا
مطبوع اوس میں کے ارشاد گہوا	مصدق جس کا نام ہے لفظ امیر کا

محسن مر حسین و حسن کا مطبع ہر	آقا مر غلام جناب امیر کا
بیٹوں سمیت او کو سلامت رکھا	جنگ رس ہے یہ دور سپہر اشیر کا

یون جتہ الوداع سے رحلت کا ذکر	نہا آخری سفر یہ رسول کبیر کا
آپانی بہ آیت یا ایہا الرسول	قطعی تھا جہین تکم خدا سے قدر کا

ما انزل الیک کی تبلیغ کیجیے	کیا خوف و شمت تو نہ کر دیا کثیر کا
اپنی جو نعمتیں تین وہ ہمتے تمام کن	کمال کیا ہے دین کبیر و صغیر کا

ظاہر علی کی وصایت کو یابی	نالوگ دیکھیں اوج شہر قلعہ گیر کا

رتبہ عیان کیا تہ گردون سریر کا دست بنی مین طعہ تامل کے امیر کا مضمون تہا یہ قول بشیر و نذر کا رتبہ ہے جو مراد ہی میر سے وزیر کا دعویٰ نہ مانو کسی نوک و حیر کا سب تہ چوستے تھے جناب امیر کا بشاش رخ تہا یاد شہ قلعہ گیر کا جاہ و جلال شاہ سلیمان سریر کا دل خون تہا ہر ایک شقی و شیر کا	تقبیل حکم خالق اکبر بنی نے کی منیر پہ جلوہ گر ہوئے سردار انیا خطبہ پڑھا زبان فصیح و بلیغ سے مین او علی ہون ایک سو اکہمیری بے فاصلہ خلیفہ برحق مرایہ ہے کرنے کو جمعیت آنے لگے مرد و زن کام تہار و زعید ملتا تھا ایک ایک گلے جھٹکتے تھے دیکھ دیکھ کے اعدا ہر نہاد غم سے نہا نقون کچھ رخ نکا تہا رنگ نعت

طبع فروغ نے ہی لکھا سال طبع پو

خطبہ جناب رسول قدیر کا

دیگر من کلام فصاحت نظام رناظم اقلیم سخن سید مظفر حسین صاحب
ریش سیتاپور وکیل عدالت

پے تکمیل شرع و دین ہدایا خطبہ احمدی و وسع خدا	حبذا خطبہ رسول مجید قول ایچم پہ سال طبع جدید

دیگر

از کلک گھر سداک مورخ یکساں مراد اطبا جناب حکیم شہ
انظرو علیہذا المختصر بان رو لکھو شاگرد جناب سیر ملازم علیہ شوق آباد

وَهُوَ هَذَا

ای زہے خطبہ پر نور سنبھ	سر سیر وحی خداوند جلیل
سال طبعش قلم ذرہ نوشت	یافتہ دین پیمبر تکمیل

ولہ

بسال عیسوی

پہلے عیسوی سال ای ذرہ لکھ	پڑا جسکو احمد نے روز غدیر
چہا خطبہ کامل و بے نظیر	

دیگر

از نتائج فکر دقیق سرد فاضل تحقیق عالی خیال ذی کمال جناب
شیخ محمد جان صاحب شاد پایرو میز لکھنؤ سے

بعد حمد خدا جو خطبہ مین	یوم اکملت دین کا حال چھپا
کاک قدرت پیکانی تاریخ	خطبہ حملہ لا مثال چھپا

۱۳۳۸۶

19

مجلس

اقسام

فستق
والمطبخ
والمطبخ
والمطبخ

امام احمد بن حنبل
ابن ابي اسحاق
ابن ابي اسحاق

كتاب العبد المذنب
الذي يخطئ في كل شيء
والله اعلم بالصواب

کتابت العبد المذنب
محمد بن عبد الله

६२७

१९५७

This book is due on the date last
stamped. A fine of 1 anna will be
charged for each day the book
kept over time.

